

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. — Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 30 h od enostopne petit - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. aprila 1911.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Zadruga za vnovčenje živine in klavne zadruga na Nemškem. Pitanje govedi. Križanje plemen in postopanje pri križanju. Vestnik Zadružne Zveze. Zadružni pregled. Gospodarske drobtine. Občni zbori.

Zadruga za vnovčenje živine in klavne zadruga na Nemškem.

I.

Kupčija s klavno živino je jako težavna za kmeta. Mesarji in razni živinski prekupci znajo vse drugače presoditi vrednost klavne živine kakor pa kmet, ki le tuptam proda kako živinče. Tudi so preprostu kmetu kupčijske zveze za klavno živino nepoznane. Zato so mesarske zadruga in zadruga za vnovčenje živine za živinorejca velikega pomena. Te zadruga zbirajo prodano živino in poiščejo ugodne trge ali pa živino pokolejo in prodajo po ugodnih cenah meso.

Kako se na Nemškem te vrste zadruga ponašajo, je najbolje, da navedem nekaj zgledov.

a) Kmetijsko društvo v Lönningenu je bilo ustanovljeno l. 1883 kot zadruga z omejeno zavezo. Njen namen je bil prodajati kmetijske pridelke, predvsem pitano živino. Njen ud je mogel postati vsak prebivalec občine Lönningen in okolice. Vsak ud je pod kaznijo (5 M za vsako živinče) zavezan prodajati svojo živino zadrugi. Tudi ne sme prodajalec ob času prodaje živine

preveč nakrmili ali napojiti. Denarna sredstva dobiva zadruga iz deležev, rezervnega zaklada in posojil. Načelstvo obstoji iz ravnatelja, njega namestnika in poslovodje. Načelstvo imenuje osebe, ki smejo za zadrugo nakupovati, ter določa nakupne cene. Nakupne cene se določajo na tak način, da prodajne cene odštevši upravne stroške, amortizacijske doneske in morebitne obresti ne izkažejo velikega letnega prebitka. Načelstvo je opravičeno nakupovati živino tudi od nečlanov. Zadruga je imela sicer nad 500 članov, vendar se je izkazala potreba nakupovati živino tudi od nečlanov.

Zadruga ima na teden okrog 8000 M prometa. Izvažajo se prašiči, teleta in odrasla živina v Rensko provincijo in na Saško.

Preden se je kmetijsko društvo ustanovilo, je bila vsa živinska kupčija v Lönningenu in okolici v rokah ene same firme, ki je kmete kolikor mogoče izkoriščala. Izprva je moralo kmetijsko društvo prestati hudo konkurenco in je imelo malo zgubo, sedaj je zadrugi obstoj zagotovljen. Zadružni ravnatelj Burlage, oprt na večletne skušnje, pravi: „Vsaka prodajalna zadruga bo ostala

in blagodejno delovala, ako je poslovodja sposoben, to je bistvena potreba. Z malim pričeti in dajati dobro blago, ostalo pride vse samo po sebi“.

b) Vzhodnofrizijska zadruga za domačo živino je bila ustanovljena l. 1887 z neomejeno zavezo. Njen namen je bil vnovčevati vzhodnofrizijsko domačo živino na skupni račun in nevarnost. Izprva je k nji pristopilo 74 udov. Ud sme postati vsak živinorejec v Vzhodni Friziji. Delež znaša 300 M, eno desetinko deleža mora vsakdo vplačati takoj pri vstopu. Razun tega mora vplačati vsak član vstopnino. Višino vstopnine določi občni zbor (sedaj je vstopnina 100 M). Vstopnina se steka v rezervni zaklad. Zadruga izvršuje te posle: 1. Išče dobrih odjemalcev za živino. V ta namen objavlja svoje ponudbe v kmetijskih časopisih, razpošilja okrožnice o živinskih cenah, tudi poslovodja v ta namen potuje. 2. Poizveduje, v koliko so kupci sposobni kredita. 3. Kupuje na lasten račun živino, in sicer v prvi vrsti od članov. Zato mora poslovodja vedno dobro vedeti, kateri člani žele svojo živino prodati. 4. Posreduje nakup živine proti proviziji. 5. Skrbi, da se naročila pravočasno izvršujejo.

Dosedaj je zadruga delovala z dobrim vspehom.

c) Zadruga za vnovčenje pitane živine v Neustadtu in Putzigu je bila ustanovljena l. 1896 z omejeno zavezo. Njen namen je vnovčevati doma vzrejeno in izpitano živino. Njen ud postane lahko vsak živinorejec v okrožju mest Neustadt in Putzig. Vsak ud mora imeti en delež, ima jih pa tudi lahko več. Število deležev se ravna po visokosti zemljiškega davka dotičnega uda. Do 10 M zemljiškega davka se plača en delež, za vsakih nadaljnih 25 M zemljiškega davka se plača po en delež. Več ko 20 deležev ne sme nihče imeti. Deleži so po eno marko. Vsak član jamči z enkratnim deležem. Predstojništvo je častna služba, ki se mora brezplačno oskrbovati. Udje so dolžni svojo pi-

tano živino prodati zadrugi. Kadar jo prodajo, morajo 5 dni pred prodajo naznaniti in jo na določen dan pripeljati k zadrugi tehtnici, kjer se steha in takoj v gotovini plača. Zadruga ima pri hranilnici v Neustadtu tekoči račun odprt do zneska 34.000 K proti 4 % obrestovanju. Vsak pondeljek se sprejema živina. Pri sprejemanju sta pričujoča dva odbornika, blagajnik, tehtničar, taksator in dva delavca. Kupljeno živino klasificira izvežban taksator, in sicer po kakovosti v tri razrede in se po tem tudi plača. Cene se ravna po berlinskih semnjih. Nakupne cene se morajo tako določiti, da po odbitih upravnih in amortizacijskih stroških in po odbitih obrestih ne preostane veliko dobička.

Zadruga ima malo hišico, kjer se nahaja blagajna in tehtnica. Zraven hišice na železničnem prostoru je živinska staja, za kar mora plačevati letne najemnine 200 M.

Prodano kupčijo izvršuje tvrdka Fr. Wermann v Berlinu proti 1.5 % proviziji. — Zadruga dobro deluje, že l. 1897 je imela 970 udov.

II.

Tudi klavne zadruge so velikega pomena tako za konsumenta kakor za producenta. Te zadruge so regulatorji za mesne cene in nimajo namena izpodrinuti mesarje. Pripomniti pa moramo, da je vodstvo takih zadrug precej težavno. Uspeli take zadruge so odvisni od sposobnosti in poštenosti poslovodje. Strokovno izobraženega poslovodjo pa je med udi težko dobiti, zato mora vsaka taka zadruga poiskati izvežbanega in poštenega poslovodjo drugod.

Res je, da je več klavnih zadrug v Nemčiji propadlo, vendar ne smemo misliti, da so klavne ali mesarske zadruge nemoogoče. Vsak začetek je težak. Prve poskušnje so bile podučne za poznejše klavne zadruge. — Tudi nemškim klavnim zadrugam služijo za vzor danske klavne zadruge, ki so že tako lepe uspehe dosegle. Vzrok teh

uspehov je predvsem ta, ker danske klavne zadruga ne predelavajo mesa v klobase itd., ampak meso nasole ter posuše in ga takega naprej pošiljajo na Angleško. Samo nasolenje in prekajenje mesa stane manj dela in sitnosti, pa blago je bolj trpežno kakor pa raznovrstni mesni izdelki. — Vsaka klavna zadruga mora imeti dobrega, poštenega poslovođa, katerega pa mora odbor vedno kontrolirati. Prav je, ako odbor dovoli, da dobi poslovođa en del čistega dobička. Na ta način se poslovođa pridobi, da se bo za zadrugo bolj trudil. Tudi se mora dobro vedeti, preden se zadruga ustanovi, ali bo v združnem okolišu dovolj klavne živine itd.

Poglejmo za zgled eno tako klavno zadrugo.

29. januarja 1895 se je v Elspu ustanovila klavna in prekajiva zadruga z omejeno zavezo. Udje morejo postati prašičerjci iz župnije Elspe. Deleži so po 5 M, vstopnina po 1 M. Noben ud ne sme več kakor 4 deleže imeti. Za vsak delež je jamstva 100 M. Pri nakupu se prašiči razdele po kakovosti in teži v več razredov. Predstojništvo, oziroma njega pooblaščenec ima pravico pregledati hleve združnikov in poizvedovati o krmljenju živine itd.

Iz prašičev pripravljajo predvsem klobase, dele, ki se ne porabijo za klobase, osole in posuše. Potemtakem izdelujejo le trajno blago.

Žive prašiče tehta, jih zakolje, določi vrsto, posamezne dele stehta, osoli in jih dene v dimnik neki mesarski strokovnjak, ki dobi za to od vsakega prašiča po 1.50 M. Izdelavanje klobas in prekajanje oskrbujejo tri ženske, od katerih je ena predstojnica obrata. Ona je odgovorna, da se vse delovanje vrši po navodilu odborovem. Voditeljica dobiva dnevne plače 1.35 M, pomočnici pa po 1.20 M. Spravljanje, odpošiljanje blaga, denarno kupčijo in trgovsko knjigovodstvo oskrbuje računovodja kot postransko opra-

vilo proti letni remuneraciji 150 M, sam pa je položil kavcije 500 M.

Združni pravilnik določa, v kolikor to ni iz pravil in postave jasno, kake pravice in dolžnosti imajo člani. Zadruga ima tekoči račun pri hranilnici in posojilnici v Elspu.

Za prostore: mesnico, klobasarnico, dimnico, dalje za prostore, kjer se meso soli, hrani in vlaga, plačuje najemnine 200 M. Razun tega si je zadruga sezidala nanovo malo mesnico. Vse popraviljanje prostorov kakor tudi nanovo sezidana mesnica in potrebno orodje je zadrugo stalo 3150 M. Zadruga deluje dobro in previdno.

Gotovo je, da imajo tudi klavne zadruga prihodnost, ako se skrbno in previdno vodijo.

Ant. Mrkun.

Pitanje govedi.

Pitanje govedi je bilo za našega kmeta vsikdar velike važnosti; postalo je važnejše, odkar se po takem blagu več povprašuje, stopilo pa v osredje, odkar zadruga za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine skrbi za ugodno prodajo. Zato se hočemo s tem poslom natančneje baviti tudi mi.

Kaj se hoče s pitanjem doseči?

Gotovo le to, da priraste mesa in maščobe, in sicer v toliki meri, da je žival lahko dobro prodati. Toda kolik prirastek se da doseči pri mesu in kolik pri maščobi, je v prvi vrsti odvisno od živalih samih. Pri teletih se množi le najbolj meso, maščoba razmeroma malo, pri nedorasli govedi in pri taki, ki se jo pita pri dobri paši, pred vsem mast, meso le nekoliko, pri dorasli govedi pa skoro le mast. Samo pri suhi dorasli živini raste iz početka tudi meso, bolje rečeno pa to le narašča, ker se polni z mesnim sokom.

Pri pitanju pa se pri živali ne množi le količina, ampak izpreminja tudi kakovost.

Meso nepitanih živali je rodo in žilavo, ker v njem ni ne mesnega soka, ne masti; tudi one masti manjka, ki se v tanjših ali debelejših gibah nastavlja ob mesu. Pri pitanju se začne najprej polniti meso z mesnim sokom, polagoma pa tudi ob gotovih delih telesa nastavlja mast; pri nadaljnem pitanju se mesni sok množi, gibe masti debelijo, obenem pa mast tudi meso prošinja ali prorašča. Tako meso je sočno in mastno in prhko. Pri nedorastlih živalih raste, kakor smo že rekli, kolikor toliko obenem tudi meso, zato pa mast v manjši meri. Rast mesnega soka in masti se da po pitanju tirati le do neke meje; kadar je ta dosežena, velja žival za dopitano, dotlej pa le za polpitano. Toda pita se lahko še dalje, kar pa more imeti le ta namen, da se množina vode v mesu zmanjša; a to pitanje se pri nas ne izplača. Na živinskem trgu se polpitano živino od pitane strogo razločuje in se zadnjo plačuje vedno boljše, nego prvo. Pri nas se je dopitovalo doslej le poredkoma, in so zato kupci našo, še dobro pitano živino plačevali le kot polpitano, in jo spravljali v posebne pitovalnice, v kojih se živina dopituje. Da se nam bode pitana goved boljše plačevala, bomo kjer le možno, tudi dopitovati morali sami; tako bomo poleg polpitanega tudi dopitano blago mogli na trg postavljati in zahtevati za vsako primerno ceno.

V kolikor je žival opitana, spoznavajo mesarji po prijemanju gotovih delov telesa. Če se kolki in rebra otipajo mehka, sklepajo, da je meso po maščobi obilno pretkano; tanjša ali debelejša giba maščobe se pozna na prednjih prsih in med bedri; maščobo na mošnji, v kožni gubi med bedri in trebuhom in na korenini repa pa kaže na veliko množino loja. Večje vrednosti pa je za mesarja tudi tista žival, pri kateri je koža tanka in mehka, meso pa trdno, čvrsto, ne pa gobasto.

Kateri čas je za pitanje najugodnejši?

Vsak bo hotel pitati takrat, kadar živali za delo ne rabi, kadar ga blagajna opominja ali kadar se mu ravno primerna krma ponuja. To so sicer vzroki, ki se ne dajo odkloniti; toda kdor hoče imeti ugoden denaren uspeh, se bo moral tudi ozirati na letni čas. Ker pri pitanju živali ne smejo mnogo piti, kakor bomo o tem pozneje več slišali, vroči poletni meseci za pitanje niso primerni. Ravnotako pa tudi mráz zmanjšuje uspeh, ker se mnogo krme, pa tudi maščobe, porablja za proizvodnjo telesne toplote; vendar kaže že prej pitati v zimi nego poleti, kajti v zimi se da v dobrih hlevih lažje doseči ugodna toplina, nego poleti. Najboljši čas za pitanje sta pomlad in jesen, a seveda le onemu, ki ima za delo še drugo živino na razpolago. Kdor take ne glešta, naj pita pozimi.

Kako dolgo je pitati?

To vprašanje je zelo važno; kajti čim dalje se pita, tim slabeje se pitanje izplača. Da je temu tako, je lahko uvideti, če se samo pomisli, da oni del krme, ki ga rabi žival zgolj za ohranitev življenja, na debeljenje nič ne vpliva. Čim dalje torej traja pitanje, tem več se potroši te krme in tem manjši je hasek od pitanja.

Zato mora veljati kmetovalcu kot pravilo, da vsako žival čim najhitreje spita. V kolikem času se naj to zgodi, se ne da tako povedati, da bi veljalo za vsak slučaj. To je namreč odvisno od raznih okoliščin: kako je žival rejena, kadar se jo začne pitati, v koliki meri je za nastavo mesa in maščobe pripravna, koliko stara, v koliko je zdrava, ali je bolj ali manj ješča, ali je bolj ali manj mirna, koliko se ji polaga, kakšna je krma, kako se ji streže itd., nazadnje pa tudi, do katere stopnje se jo hoče pitati. Vendar ima naš znani veščak, g. Dular, prav, če reče: „Z dobro in tečno klajo se

spita vol v 3—4 mesecih. Več kakor 4 mesece ne kaže pitati; ako se govedo ni poredilo v tem času, tedaj tudi kasneje mnogo ne dosežemo. Kmetskemu gospodarju ne priporočamo volov tako dolgo pitati, da bi težina le počasi napredovala in da bi žival že nerada žrla. Ko se je prepričal s tehtnico (ali z merilnim trakom), da težina po malem narašča in da vol slabo je, tedaj je prišel pravi čas, da pokliče mesarja. Poznejše pitanje se nikakor ne izplača. To store lahko bogataši, kateri so na to ponosni in slavohlepni, da izrede prav lepa in prav debela goveda. Našemu živinorejcu pa je gledati na vsak vinar; ko se osvedoči, da mu pitanje ne donša koristi, tedaj mora prenehati. Pri dorastlem volu se ob krepki krmi množi težina od dne do dne prilično tako-le: v prvih štirih tednih za $\frac{3}{4}$ —1 kg, v nadaljnih 8 tednih za $\frac{3}{4}$ —1 $\frac{1}{4}$ kg, in v zadnjih štirih tednih za $\frac{1}{4}$ —6 desetih kg; prirastek pa se nanaša na 500 kg žive teže. Iz tega sledi, da se že v četrtem mesecu pitanje slabo plačuje, kajti računati je, da se 1 kg prirastka povprek dosega z 12—13-kratno težino suhe krmske snovi.

Ali se naj pita v hlevu ali na paši?

Res je, da mlade rastline mastnih paš hranilno skoro tako učinkujejo, kakor najboljša krmila, ki so pripravna za pitanje. Taki pašniki so v Švici, na Rumunskem, na Ogrskem, na Nizozemskem in na Angleškem. Vendar so tudi živinorejci teh dežel primorani, po daljši ali krajši paši dopitati živino v hlevu; seveda traja hlevsko pitanje v tem slučaju le par tednov. Meso živali, pitanih po paši, je sicer okusnejše, sočnejše in čvrsteje nego onih, ki se pitajo v hlevu, a se vkljub temu ne plačuje tako dobro, ker je maščoba rumenkasta in ga konsumentje zato manj radi kupujejo. Pri nas dotlej takih pašnikov, kakor je imajo imenovane dežele, še nimamo, in je vsled tega vprašanje, ali naj pitamo

v hlevu ali na paši, pravzaprav popolnoma odveč, ter se ima odgovor glasiti: Uspešno pitanje je za sedaj pri nas samo mogoče v hlevu.

Križanje plemen in postopanje pri križanju.

V prejšnjih člankih smo obravnavali čistokrvna plemena in njihova svojstva. Kdor je članke prečital in svojstva teh plemen primerjal z našo domačo živaljo, se bode sam prepričal, ako se domače pleme zamore meriti z raznimi čistokrvninci, ali pa v svojstvih zaostaja. Spoznati lastnosti in svojstva naših živalij je prva dolžnost vsakega živinorejca. Ne samo dobre lastnosti tudi vse napake je treba natančno poznati.

Vsak živinorejec bode pa želel imeti najboljše med dobrim. Lahko rečeno, a težko storjeno. Nakup novega, čistokrvnega plemena je drag. Treba je tedaj spoznati domače pleme in po možnosti zboljšati ga.

To dosežemo najhitreje in najceneje s križanjem. Saj ni vse slabo, kar imamo mi doma. Čemu tedaj zavreči, kar je dobrega in kar se lahko da zboljšati z križanjem.

Da nam pa križanje resnično živinorejo povzdigne, pa ne smemo križati tja v en dan brez smotra in misli. Vsako križanje tudi ni vedno na mestu. Pametno in smotreno križanje pa dvigne živinorejo bodisi kvantitativno kakor kvalitativno. Razne poskušnje nas uče, da potomci križanih plemen pridobe na kreposti, velikosti in rodovitosti. Ti pojavi izvirajo iz medsebojnega spopolnjevanja križanih plemen v prirojenih si svojstvih.

Križanje mora biti smotreno, to se pravi staviti si moramo cilj, po katerih stremimo, da dosežemo to, kar odgovarja našim zahtevam. Vsako križanje mora poplemeniti, t. j. zboljšati našo živino. Ako hočemo nekaj zboljšati, nam je to le mogoče, ako za križanje vzamemo vedno nekaj boljšega od domačega. Ako hočemo drevo poplemeniti,

vzamemo cepič žlahtne vrste. Ta cepič bode dal divjaku to, kar ima sam v sebi; kar pa je njemu lastno, to je dobil od materinega drevesa. Tako je cepič prenesel lastnost materinega drevesa na divjak. Če vzamemo n. pr. cepič zimske parmene, bode poplemenjen divjak rodil le parmene, ne pa morda rejnet ali kako drugo vrsto.

Ravno tako je v živinoreji in perutninarstvu. Živali poneso le to na svoje mladiče, kar posedujejo same. Mlekarica prenese le mlečnost na svoj zarod, ne pa velikosti in teže, ako sama ni velika in težka. Jorširec prenese na mladiče hitrost debeljenja, ne pa hitre rasti. Od lipicanec dobimo vitka žrebeta, ki so dobra za tek. Ravno isto je v perutnini. Veliko plodovitost glede jajec dosežemo le, ako vzamemo za križanje plemenjaka iz boljše vrste, katero hočemo izboljšati. Če vzamemo za križanje plemenjaka iste vrste in iste plodovitosti, kakor je naše domače pleme, ostane zarod neizboljšan; če pa ima plemenjak morda še nižjo plodovitost, si pa pleme še poslabšamo.

Ravno isto velja za križanje na velikost in meso, hitro rast itd. Z križanjem primernih plemen lahko zvišamo ali znižamo v perutnini kločenje, damo mladičem utrjenost katero zahteva naše podnebje.

Na vsak način in povsod pa moramo gledati, da imamo za križanje plemenjaka z najboljšimi in najvišjimi svojstvi. Čim v višji meri so mu te lastne, tem v višji meri jih podedujejo mladiči.

Jako važna je v perutninarstvu utrjenost. Naše podnebje ni za vsako pleme. Podnebje samo na sebi je pa na Kranjskem samem silno različno. Ako primerjamo gorenjsko savsko dolino z Dolenjsko, ali z Vipavo, dobimo silno veliko razliko v podnebjju. In s tem podnebjem mora tudi računati naš perutninar. Kar je za gorko Vipavo, ni za mrzlo Gorenjsko. Vse to moramo imeti vedno pred očmi, da ne zgrešimo cilja.

Naša kokoš je vzrasla v podnebjju, se ga je privadila in se mu prilagodila. Mi pravimo, da je aklimatizirana. S tem pa še ne rečem, da njena utrjenost kljubuje vsakemu mrazu. Gotovo ne. One ga le lažje in gotoveje preneso, kakor mehka plemena. Jih morda celo v mladosti pomori, a vendar ne v tolikem številu, kakor mehka in neaklamatizirana plemena.

Polagoma pa zamoremo tudi mehkejša plemena privaditi podnebjju in jih utrditi. Dokaz temu so lahke jerebičarice, kojih prvotna domovina je v deželah ob sredozemskem morju, pa vspevajo že dobro v Nemčiji. Treba je le eno in isto pleme gojiti delj časa na enem in istem mestu.

Vspeva pa vedno bolje ono pleme, ki je prestavljeno iz mrzlejšje klime v toplejšo in milejšo.

Iz gornjega sledi, da je najpametnejše, ako domače že aklimatizirano pleme zboljšujemo, ker je podnebja že navajeno. Ako je pa domače pleme že skrajno slabo in degenerirano, potem se poplemenjenje potom križanja ne izplača več. Treba je iskati novega in boljšega materiala drugje. Iz slabega se pač ne da mnogo več doseči, posebno za daljšo dobo ne.

Ako križamo domače pleme le enkrat s čistokrvnim plemenjakom, potem pa se poslužujemo zopet domačega plemenjaka, imenujemo to postopanje posveženje krvi. Tudi to je velikega pomena za živinorejo. V zarodu se takoj poznajo dobre posledice posveženega zaroda.

Katero pleme pa pritegnemo za križanje ali posveženje, je odvisno edino le od smotra, katerega zasledujemo. To je pa stvar razmer v posameznih krajih, okoliščin in potrebščin.

Križanje izvršimo, ako pridenemo tujega samca domačim samicam, ali pa če nabavimo samice tujega plemena in jih oplodimo z domačim samcem. Mnogo se je že govorilo, pisalo in trdilo o tem, kateri omenjenih na-

činov je boljši in primernejši, pa vse trditve in hipoteze so zopet drugi ovrgli. Eni trdijo, da dobe mladiči od samca barvo in obliko, od samice pa velikost in plodovitost.

Pričeli pa so s poskušnjo, a ta naj-boljša učiteljica — je ovrgla vse to; kajti v nekaterih slučajih se je trditev uresničila, v drugih pa popolnoma izjalovila. V takem slučaju pa ni mogoče postaviti pravila. Saj nekaj trditi naprej, je nemogoče, ako nismo trdno prepričani o sili podedovanja.

Resnično in po izkušnjah dognano pa je, da vplivata samec in samica glede svojih prirojenih lastnosti na mladiče in sicer v enaki meri.

Za zgled naj navedem iz lastne izkušnje sledeči slučaj. Križal sem samice viandotskega plemena z laškim jerebičarjem. Zarod je imel deloma rožnat greben, dedščino po samicah deloma navadnega in podobnega grebena laškega samca. Glede velikosti je bil zarod bližji laškemu plemenu, glede plodovitosti pa so bile jarice z rožnatim grebenom precej višje, nego one z laškim grebenom. Od jesenskega goljenja do 1. aprila so mi dale kokoši z rožnim grebenom povprečno 107 jajec, z laškim grebenom pa povprečno v istem času le 86. Nasprotno pa se samicam viandotskega grebena oglašča huda strast kločenja v spolnoladanskem času, tako da vsak mesec skloči in hudo kloči, a one laškega grebena kločijo sploh kakor laške jerebičarice le malo. Glede barve pa so podedovale od samca polovico, od samice pa polovico. Razviden je vpliv obeh plemen v enaki meri. Ako je ene lastnosti prvega plemena nekaj več, pa je druge manj tako da se zravna. Še celo barvi in obliki jajec se pozna vpliv obeh plemen.

Dobiti 107 jajec od jedne kokoši je pač mnogo. Ker imamo pa še okrog 6 mesecev do goljenja, upam dobiti povprečno nad 200 jajec od križanih kokoši.

Tu se vidi jasno vpliv križanja na povzdig plodovitosti. S križanjem sem tedaj jako zadovoljen. Vsak si lahko izračuni lep dobiček, ki mu ga donša perutninarstvo v očigled letošnji draginji jajec v zimskem času.

Ako križamo dve — po velikosti in in oblikah — jako različni plemeni, priporočam, da se vzame samec-plemenjak vedno iz lažjega plemena, nikdar pa ne obratno. Najpametneje je tudi, da si nabavimo za križanje vedno le samca, ker je treba kupiti le en sam kos, kar je ceneje.

V prihodnjem članku pa navedem nekaj plemen, ki so za križanje najbolj pripravna in ki imajo največ uspeha po sedanjih izkušnjah.

Zupan.

Vestnik Zadružne Zveze.

Deželni odbor kranjski je načeloma sklenil, da občuje z zadrugami vedno samo potom Zadružne Zveze.

V smislu tega sklepa naj torej naše članice na Kranjskem vsako vlogo, katero napravijo na deželni odbor, vložijo pri Zadružni Zvezi.

Nove članice. V članstvo Zadružne Zveze v Ljubljani so bile sprejete:

- Komenda, živinorejska zadruga.
- Mekinje, živinorejska zadruga.
- Pilštanj, hranilnica in posojilnica.
- Pula, kreditno i eskomptno društvo.
- Homec, živinorejska zadruga.
- Šmarje, mlekarska zadruga.
- Metlika, vinarska zadruga.
- Kokrica, Kmetijska strojna zadruga.

Zadružni pregled.

Nove zadruge. Tekom meseca februarja in marca t. l. so bile v zadružni register vpisane sledeče nove jugoslovanske zadruge:

Na Kranjskem:

- Komenda (dež. sod. Ljubljana), Živinorejska zadruga v Komendi, r. z. z o. p.
- Stahovca (dež. sod. Ljubljana), Živinorejska zadruga v Stahovci, r. z. z o. p.

Gornje Polje (okrož. sod. Rudolfovo), Živinorejska zadruga na Gorenjem Polju pri Straži, r. z. z o. p.
 Mekinje (dež. sod. Ljubljana), Živinorejska zadruga v Mekinjah, r. z. z o. p.
 Vrhnika (dež. sod. Ljubljana), Kmetijsko društvo na Vrhniku, r. z. z o. z.
 Šenčur (dež. sod. Ljubljana), Kmetijsko društvo v Šenčurju, r. z. z o. z.
 Šenčur (dež. sod. Ljubljana), Mlekarska zadruga v Šenčurju, r. z. z o. z.
 Struge (okrož. sod. Rudolfovo), Živinorejska zadruga v Strugah, r. z. z o. p.
 Kokrica (deželno sod. Ljubljana), Kmetijska strojna zadruga v Kokrici, r. z. z o. z.
 Homec (dež. sod. Ljubljana), Živinorejska zadruga na Homecu, r. z. z o. p.

Na Štajerskem:

Šmartno (okrož. sod. Maribor), Hranilnica in posojilnica v Šmartnem na Pohorju, r. z. z n. z.

Na Primorskem:

Šmarje (dež. sod. Trst), Gospodarsko in posojilno društvo v Šmarjah pri Kopru, r. z. z o. p.
 Mačkovlje (dež. sod. Trst), Gospodarska zadruga v Mačkovljah, r. z. z o. j.
 Pula (okrož. sod. Rovinj), Kreditno i eskomptno društvo u Puli, r. z. s o. j.
 Belej (okrož. sod. Rovinj), Konsumno društvo u Beleju, r. z. n. o. j.

V Dalmaciji:

Igrane (okrož. sod. Split), Hrvatska katoliška blagajna za štednjo i zajmove, z. u. n. n. j.
 Kučište (okrožno sod. Dubrovnik), Potrošno-obrtna zadruga, z. u. n. o. j. u Kučište.
 Mažice (okrož. sod. Kotor), Srpska zemljoradnička zadruga u Maine, p. u. z n. j.
 Krapanj (okrož. sod. Šibenik), Ribarsko-spuzvarska zadruga r. n. o. j.
 Krapanj (okrož. sod. Šibenik), Potrošno-obrtna zadruga u. n. o. j.
 Putniković (okrož. sod. Dubrovnik), Crnogorska seoska blagajna za štednjo i zajmove, z. u. n. n. j.
 Gornje Pijavičino (okrož. sod. Dubrovnik), Potrošno-obrtna zadruga, u. n. o. j.

Izbrisane iz združnega registra so bile zadruge:

Postojna (dež. sod. Ljubljana), Kmetsko založništvo v Postojni, r. z. z o. z. vsled prostovoljne razdružitve.

Ljubljana, Mlekarna v Ljubljani, r. z. z o. z. vsled prostovoljne razdružitve.

Tržič (dež. sod. Ljubljana), Prvo tržiško delavsko konsumno društvo, v. z. z o. p. vsled opusta kupčije po končanem konkurzu.

Gorjansko (dež. sod. Trst), Vinarsko društvo v Gorjanskem, v. d. z o. z. vsled končane likvidacije.

Doli (okrož. sod. Dubrovnik), Ribarska zadruga u Dolima, usjed prestanka poslovanja

Finsko združništvo. V malokateri deželi najdemo ljudi, ki bi imeli toliko zanimanja in smisla za združništvo kakor ravno na Finskem. Temu dejstvu, nekaj pa tudi temu, da je deželna uprava pričela izdatno podpirati združništvo, moramo pripisovati velik napredek finskega združništva. Posebno društvo skrbi za razširjanje združništva z izdavanjem lista „Pelepel“ in s prirejanjem poučnih tečajev o združništvu. Po prizadevanju tega društva se je osnovala združna šola in l. 1901 je bil izdan združni zakon.

Kar se tiče posameznih vrst zadrug, je treba omeniti, da so najbolj razširjene: nakupovalne, kreditne in mlekarske zadruge. Vseh zadrug je bilo l. 1909 1751 od teh je bilo 352 mlekarskih, 363 kreditnih, 512 nakupovalnih, a ostalih 539 odpade na razne vrste.

Mlekarske zadruge finske so tako dobro urejene, da ima finsko maslo ravno tako veljavo na zunanjih trgih, kakor dansko. Leta 1908 se je prodalo masla za 4.300.000 rubljev t. j. okroglo za skoraj 11 milijonov K.

Po številu je največ nakupovalnih zadrug; teh je toliko, da je skoro v vsaki vasi ena.

Na drugi strani pa imamo prodajalne zadruge, tako n. pr. za prodajo poljskih pridelkov, za prodajo živine, jajec itd.

Kar se tiče kreditnih zadrug, ki jih je tudi precejšnje število (l. 1909: 363), je treba omeniti, da so urejene po rajfajznovem načinu. Okoliš ene kreditne zadruge se razteza zelo daleč, večkrat po 10, 20 da celo 30 km, ker je zemlja zelo redko naseljena, in na takem prostoru navadno ni nad 1000 duš. Kreditna zadruga ima navadno samo 40 do 60 članov. Deleži so večji kakor pa pri naših rajfajznovkah po navadi znašajo okrog 50 K; toda večkrat so tudi večji (do 100 K). Od naših rajfajznovk se razlikujejo tudi v tem, da hranilne vloge sprejemajo samo od svojih članov. Razume se,

da radi tega nimajo mnogo denarja na razpolago. Vsled tega dajejo samo majhna posojila na kratke roke (za nekaj mesecev, kvečjemu za eno leto).

Finsko zadružništvo je še jako mlado, (dobrih 10 let) toda v tem kratkem času so Finci pokazali toliko zanimanja za zadružništvo in toliko praktičnega duha, da se moramo temu v resnici čuditi in da gledamo z zanimanjem na nadaljni razvitek finskega zadružništva.

Gospodarske drobtine.

V boj proti peronospori! Vinogradnik! Ker je lansko leto glivica peronospora vničila v nekaj dnevih v vinogradih ves grozdni zarod in na to mnogemu vinogradniku tudi še listje in celo les, je posebno letos, ko je od lanskega leta prezimilo obilo trosov (semena) te glivice, na Vas ležeče, da ubranite svoje vinograde pred poginom. To dosežete samo z marljivim, točnim in pravilnim škropljenjem trt z zmesjo modre galice z apnom.

Vpoštevajte in posnemajte toraj sledečih:

Deset zapovedi za vinogradnika.

1. Škropi zgodaj, prvič najpozneje, ko je trtna mladika zrastle dobro ped na dolgo, drugič deset do dvanajst dni pozneje in trejič k večjemu tri tedne za drugim škropljenjem. Ako pa je poletje deževno ali megleno, škropi rajše v krajših presledkih, večkrat, toraj najmanj štirikrat na leto.

2. Za prvo škropljenje vzemi en kilogram, za naslednja škropljenja en in pol kilograma galice na 100 litrov vode. Galico stolci na drobno in jo stopi v kolikor mogoče čisti (najbolj deževni ali potočni) vodi.

3. Apno ima edino ta namen, da odvzame galici kislino, ker bi sicer galica listje opalila. Zato vzemi apna samo toliko, kolikor je nujno potreba. Ugašenega apna se vzame navadno za polovico več, k večjemu pa še enkrat toliko kakor galice. Ako nimaš apna vzemi mesto njega sodo, ki jo dobiš v vsaki trgovini. Na en kilogram galice zadostuje petčetrť kilograma sode.

4. Galico razstopi posebej in apno (ali sodo) zopet posebej ter zlij oboje še-le neposredno pred škropljenjem skupaj (apno v galico).

Predno škropiš pomešaj zmer zmes dobro z lesenim orodjem (s kolom ali z greblico) in poskusi z koščkom rdečega (lakmovega) ali pa belega (fenolftaleinovega), preiskusnega papirja ali ni zmes več kislá. V dobro napravljeni zmesi postane rdeč (lakmov) papir modrikast (plavkast,) oziroma bel (fenolftaleinov) papir rdečkast.

5. Napravi samo toliko škropilne zmesi na enkrat, kolikor jo moreš v enem dnevu, k večjemu v dveh dneh porabiti, kajti stara galicna zmes nima nobenega učinka. Galico in apno, vsako za-se raztopljeno in ne pomešano, hraniš lahko dalje časa brez škode.

6. Škropi — če je le mogoče — le v suhem brezveternem vremenu, ne v rosi in ne v najhujši vročini. Le v sili škropi tudi v rosi. Glej, da se galica na trti, še predno pride prvi dež, dobro posuši, če ne, potem škropljenje ponovi, kakorhitro nastane lepo vreme.

7. Ne oblivaj trt z galico, temveč škropi tako fino, kakor bi na trto megla ali rosa padala. Ako tako trte poškropiš, so bolj varne proti bolezni, kakor če jih oblivaš in poleg tega prihraniš še na galici. Vzemi toraj dobro, močnó škropilnico in dobro jo goni, da fino razpršuje. Take škropilnice se dobe lahko potem c. kr. vinarskega nadzorstva.

8. Ne škropi samo listja, ampak glej, da bodo tudi ostali zeleni deli trte, zlasti pa tudi grozdje, vselej dobro poškropljeno. Ne pozabi škropiti tudi na zeleno cepljenih trt, koj ko dobro odženejo in večkrat.

9. Ako je le mogoče, poveži mladike vsaj en dan pred vsakratnim škropljenjem. Pri tem oberi vse nepotrebne mladike in zalistnike.

10. Drži vinograd čist od plevla. Čem več zraku in manj vlage pride med trte, tem manj se razvijajo trtne bolezni.

C. kr. vinarski nadzornik:

Bohuslav Skalický

Avstrijske hranilnice so imele koncem l. 1909. vsega skupaj 5597 milijonov hranilnih vlog. Od te svote odpade na nemške hranilnice 4250 milijonov, t. j. 76⁰/₀, na češke 870 milijonov, t. j. 15⁴/₀ in ostalih 477 milijonov t. j. 8⁶/₀ na ostale nenemške hranilnice. Vseh hranilnic je bilo 655 koncem l. 1909, l. 1908 pa 650. Izmed njih je bilo 420, t. j. 64⁵/₀ nemških, 160 t. j. 24⁵/₀ čeških in 77 nenemških hranilnic.

Vabilo na redni občni zbor

Mlekarske zadruge v Borovnici,

reg. zadr. z om. zav.

ki se vrši dne 14. maja 1911 ob 3. uri popoldne v
Društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje letnega računa za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Živinorejske zadruge v Borovnici,

reg. zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 14. maja 1911 ob 4. uri popoldne v
Društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Mlekarske zadruge v Št. Vidu pri Vipavi,

reg. zadruge z omejeno zavezo,

kateri se vrši dne 25. maja 1911 na Vnebohod ob 4. uri popoldne na dvorišču mlekarne v Št. Vidu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji
5. Odobritev računskega zaključka za leto 1910.
6. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure drug občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih zadrušnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Kostanjevici,

registr. zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 14. maja 1911 ob 3. uri popoldne v
kaplaniji.

Dnevni red:

1. Odobrenje računskega zaključka za leto 1910.
2. Volitev načelstva.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob tem času ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje ravno tu drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih udov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Lučah,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 7. maja 1911 ob 1. uri popoldne v
zadružnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1910.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Mošnjah,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 7. maja 1911 ob 3. uri popoldne
v župnijskem gospodarskem poslopju v Mošnjah.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Sklepanje o razdružbi zadruge.
5. Volitev likvidatorjev.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti

K obilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Mošnjah,

reg. zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 21. maja 1911 ob 4. uri popoldne v
župnijskem gospodarskem poslopju v Mošnjah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sklepanje o razdružbi zadruge.
6. Volitev likvidatorja.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

Vabilo na občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dobovi,

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki bode dne 14. maja 1911 ob 3 uri popoldne v
posojilničnem prostoru

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika in odobrenje o zadnjem občnem
zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Poročilo o izvršeni reviziji.

5. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.

6. Slučajnosti.

Odbor.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih zadrugnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Cerkljah,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 7. maja 1911 ob 3. uri popoldne
v gostilni g. Andr. Murnika.

Dnevni red:

1. Poročilo o izvršeni reviziji.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva.

3. Potrjevanje računskega zaključka za l. 1910.

4. Volitev načelstva.

5. Volitev nadzorstva.

6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklep-
čen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem
dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne
glede na število navzočih zadrugnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Zibiki,

reg. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 11. maja 1911 ob 8. uri zjutraj v
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.

2. Poročilo o izvršeni reviziji.

3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.

4. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil
sklepčen, vrši se na istem prostoru in z istim dnevnim re-
dom čez pol ure drug občni zbor, ki sme brezpogojno skle-
pati ne ozirajoč se na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v

Spodnji Polskavi,

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki bo 21. majnika 1911 ob 1/2 10 uri dopoldne v
posojilničnem prostoru.

Dnevni red.

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem
zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.

4. Volitev načelstva in nadzorstva.

5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bi
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno skle-
pal ne glede na število navzočih zadrugnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Živinorejske zadruga v Cerkljah,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil v nedeljo dne 7. maja 1911 ob 4. uri pop.
pri Petrovcu v Cerkljah.

Dnevni red:

1. Poročilo o izvršeni reviziji.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva.

3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910

4. Volitev načelstva in nadzorstva.

5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob tem času ne bil sklepčen,
se vrši pol ure pozneje ravno tu drug občni zbor z istim
dnevnim redom ter bo veljavno sklepal ne glede na šte-
vilo navzočih članov.

Vabilo k občenemu zboru

Sodarske zadruga v Tacnu,

reg. zadr. z om. zav.

kateri se bode vršil dne 21. maja 1911 popoldne ob 3. uri
v prostorih g. načelnika.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.

2. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.

3. Volitev načelstva in nadzorstva.

4. Sprememba pravil.

5. Slučajnosti.

Tacen, dne 24. aprila 1911.

Načelstvo.

Ako bi ob navedeni uri občni zbor ne bil sklepčen,
vrši se pol ure pozneje pravomočno, ne glede na število
navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor
**Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice
v Trbovljah,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši dne 14. maja 1911 ob 9. uri zjutraj v
posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno
sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Št. Rupertu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki bo dne 14. maja 1911 ob 3. uri popoldne v
društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem
zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Blagovici,

reg. zadr. z neomejeno zavezo
ki se bo vršil dne 14. maja 1911 ob 4 uri popoldne v
posojilniškem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem
zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor
**Hranilnice in posojilnice v Hajdini
pri Ptuj,**

registrirane zadruge z neom. zavezo,
ki se bo vršil dne 21. maja 1911 ob 4. uri popoldne v
posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje in o obrenje računskega zaključka za leto
1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na občni zbor
**Hranilnice in posojilnice v Loki
pri Zidanem mostu,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo
ki bo 14. maja 1911 ob 3. uri popoldne v uradni sobi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1910.
5. Volitev enega člana načelstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Metliki,

registrirane zadruge z neom. zavezo,
ki se bo vršil dne 21. maja 1911 ob 9. uri dopoldne v
dvorani I. nadstropja njene hiše.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za leto 1910.
3. Potrjenje ozir. volitev 3 odbornikov.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po
istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal
ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na V. redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Št. Lambertu,

reg. zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši v nedeljo dne 21. maja 1911 ob 3. uri popoldne
v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Odobrenje računskega zaključka za l. 1910.
6. Slučajnosti.

PREGLED

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov
za mesec marec 1911.

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Artiče	14227	08	14706	82	28933	90	12600	98	10135	91	2370	—	1000	—	280
Baška	25627	85	27382	66	53010	51	23207	33	12332	36	3600	—	714	94	217
Beram	4283	79	1458	05	5741	84	2054	19	804	42	653	64	6786	53	131
Bled	16639	61	17402	41	34042	02	8317	60	11510	13	5800	—	1700	—	262
Bloke	20030	57	21971	84	44002	38	4034	—	16608	55	5008	34	6258	34	367
Boh. Bistrica	19550	87	17947	18	37498	05	14999	74	13500	82	4340	—	1129	49	180
Boljun	2911	72	3071	03	5982	75	2342	—	111	67	1410	—	232	17	142
Boštanj	10513	99	10022	85	20536	84	5886	36	6302	74	2212	—	740	—	142
Brezovica	18686	96	18676	93	37363	89	4546	84	623	40	900	—	416	—	118
Bilčovs	7574	51	7174	98	14749	49	5383	59	120	—	3150	—	280	—	35
Bogomolje	2770	96	2006	87	4777	83	1400	—	—	—	2006	77	1370	96	54
Cerklje	34910	41	36536	11	71446	52	25875	53	20702	72	10760	—	4614	02	10
Cerklje pri Krš.	4426	03	5497	60	9923	63	3140	—	3557	62	1190	—	249	—	232
Cirknica	59757	83	62255	21	122013	03	21491	02	36316	45	22605	60	35551	88	668
Češnjica	10979	51	6051	53	17031	04	1067	—	1939	35	400	—	248	—	218
Črni vrh	24422	34	23128	83	47551	17	22245	77	20746	86	611	73	882	20	235
Črnuče	5776	12	5623	77	11399	89	5767	75	313	96	—	—	—	—	45
Černomelj	7173	06	8740	—	15913	06	7091	—	399	—	1840	—	—	—	24
D. M. v Polju	6884	23	4996	06	11880	29	6002	—	793	88	2700	—	530	—	158
Dicmo H. s. b.	5314	74	5235	92	10550	66	—	—	426	12	3660	—	1516	60	260
Dobje	5718	06	5236	33	10594	39	1036	—	3348	98	380	—	—	—	82
Dobrepolje	45286	52	46323	78	91610	30	14598	46	25933	11	17940	—	19983	72	+3
Dobrinj	22381	01	20742	88	43123	89	9632	97	10756	30	1320	—	5246	93	453
Dol	7343	96	7506	54	14850	50	2090	—	2202	78	3100	—	2440	—	86
Dolsko	4551	—	5058	—	10609	—	3670	—	1058	—	—	—	841	—	72
Domžale	15439	31	17239	98	32679	29	13406	50	12147	47	1500	—	810	—	358
Draga	2932	46	3868	48	6800	94	1563	37	2848	—	720	—	900	—	126
Dragatuš	9107	11	9507	55	18614	66	7088	30	3079	46	5000	—	260	—	68
Fara	9096	28	4643	75	13740	03	3880	—	2175	78	2450	—	590	—	172
Frankolovo	17272	47	13175	10	30447	57	8407	91	2301	57	1613	—	1314	68	249
Gornjigrad	8760	46	7949	11	16709	57	8298	77	6636	20	291	—	210	—	103
Gor. Logatec	9444	08	8889	61	18333	69	3285	—	3978	13	900	—	612	—	77
Gradac kod Ma- karska	3759	34	2222	14	5981	48	31	90	1145	62	680	—	—	—	81
Griže	2270	15	3725	68	5995	83	1920	—	620	—	1100	—	—	—	21
Homec	15605	61	18498	67	34104	28	4045	86	1723	82	5910	—	1199	—	57
Horjul	25414	14	23448	88	48863	02	3392	63	6068	32	12755	43	4604	50	371
Hrenovice	39249	12	38820	04	78069	16	10200	—	2109	14	1040	—	28909	54	—
Idrija	34618	32	33128	63	67746	95	24908	25	8471	72	7264	38	5932	30	245
Ig	13807	76	17186	65	30994	41	9035	—	12186	30	1819	15	3327	—	391
Izlake	33526	32	33504	94	67031	26	21015	—	18405	23	8963	—	3300	—	254
Jarenina	6261	42	6701	79	12963	21	1881	47	2757	64	2407	—	1203	48	200
Jesenice	16271	78	19042	67	35314	45	12259	62	3086	69	1960	—	2887	36	226
Jelšane	23100	91	20348	09	286752	90	17867	—	4560	—	8620	—	1000	—	74
Kaštel-Gomilica	660	90	3471	32	4132	42	594	60	760	52	58	30	2684	50	81
Kamnik	97897	43	100401	23	198298	66	60610	32	31334	05	18786	76	7533	14	737
Kandija	124711	75	111296	50	236008	25	50373	71	87042	48	9552	—	50173	01	—

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Korajba	3969	73	4216	40	8186	13	1583	—	714	38	500	—	606	50	152
Kaštelir	54847	85	52931	18	107779	03	29838	—	10814	03	10484	—	11814	—	243
Knežak	18547	55	12395	93	30943	48	13510	—	8716	50	3520	—	2610	—	422
Kočevo	10010	08	10699	27	20709	35	3212	—	3081	45	1520	—	3081	45	+2
Kaštel	3944	64	1519	80	5464	44	2900	—	617	26	876	28	120	—	92
Kranj	114194	73	124345	89	238540	62	61149	48	16793	24	18085	15	8727	93	250
Kranjska gora .	22565	18	24544	16	—	—	5561	63	18538	03	700	—	6762	—	268
Križevci	58131	07	51035	07	109166	14	40798	27	36833	77	9200	—	7378	90	464
Krka	8214	57	8017	60	16232	17	3700	—	1258	52	3340	—	1100	—	171
Kropa	1391	45	1064	79	2356	24	987	50	804	32	—	—	—	—	—
Kršan	4432	22	7188	19	11620	41	1366	—	556	90	2015	60	1738	46	248
Kostanjevica .	2651	66	2431	98	5083	64	904	95	1527	49	700	—	20	—	47
Laško	11212	58	9758	05	20970	63	4751	60	7270	81	2375	—	1799	58	—
Leskovec	16187	28	16028	12	32215	50	1029	—	13662	57	2067	—	809	68	470
Ljubljana, lj. pos.	2905440	85	2946451	14	5851891	99	515860	40	577317	10	53538	—	64527	74	11125
Ljubljana, vz. podp. dr. . .	1825533	67	1819033	75	3644567	42	138757	03	291384	64	196085	24	167520	78	—
Luče	7811	—	7599	51	3796	—	7585	75	—	—	—	—	4000	—	35
Ljubno	29829	09	39222	95	69052	04	12780	37	16754	44	11760	—	6012	54	158
Loka p. Zid. m.	7862	12	6991	52	14853	64	3314	—	2929	24	2060	—	2235	81	90
Leše	2145	19	2100	09	4245	28	1902	—	177	—	—	—	150	—	32
Lanišče	17438	14	18045	94	35484	08	8091	34	6320	96	5200	—	801	51	31
Makole	37509	57	25143	54	62653	11	16393	37	18085	97	4560	—	3699	18	—
Mali Lošinj . .	47145	64	44246	41	91392	05	31570	40	11040	26	13086	05	6531	30	453
Medulin	9608	17	11877	08	21485	25	7500	40	3245	09	4475	—	1886	40	+4
Mengeš	21950	13	16213	44	38163	57	12356	—	3743	26	2440	—	3420	—	497
Mirna	3532	91	3818	89	7351	80	1049	20	2003	77	—	—	1300	—	76
Moravče	24720	78	26417	95	51138	73	—	—	—	—	—	—	—	—	226
Mozirje	6220	94	10719	16	16940	10	1453	75	2121	34	8550	—	100	—	159
Motnik	26328	63	22302	60	48631	23	25666	93	1913	—	1365	—	600	—	46
Naklo	5668	87	5945	05	11613	92	4626	30	2187	44	732	—	905	50	98
Otrič-Strugana .	4627	68	4331	61	8959	29	352	—	3451	61	480	—	70	—	84
Osilnica	2000	—	2044	—	4044	—	2000	—	94	—	—	—	—	—	21
Predloka	2598	92	1650	80	3249	72	15	—	816	—	800	—	1262	33	97
Ptuj	21387	31	18665	41	40052	72	8908	23	1259	93	10080	—	5	—	87
Petrovče	1238	38	1219	27	2458	15	961	79	952	01	—	—	—	—	90
Pišece	18646	04	18288	41	36934	45	13260	—	3858	05	7720	—	330	—	207
Planina-Studeno	5795	37	6664	46	12459	83	4665	—	821	—	2247	—	1276	51	216
Pločice-Konavlje	9851	27	9850	09	19704	36	4981	41	5091	35	2175	90	3445	72	118
Podbabje	1294	—	3282	27	4576	27	1264	—	1482	27	1800	—	—	—	435
Polhov gradec .	13409	44	10932	37	24341	81	7499	49	8688	19	2200	—	131	57	179
Poljane	25027	39	23089	48	48116	87	10437	—	18360	29	3160	—	3000	—	461
Pomjan	9402	75	9200	08	18602	83	5284	90	3375	14	173	—	1981	15	324
Postojna	12487	07	12584	16	25071	23	9890	—	954	—	2660	—	150	—	136
Ponikva	8202	12	8181	99	16384	11	3900	56	3153	42	1440	—	43	—	100
Sp. Polskava . .	2005	55	1572	93	3578	48	1235	—	1572	11	—	—	—	—	64
Preddvor	6665	86	7087	18	13753	04	4507	—	1395	—	2140	—	940	—	116
Preska	7353	34	7582	29	14935	63	4235	—	2769	42	2810	—	410	—	216
Prihova	4674	42	3602	31	8281	73	3738	—	967	31	640	—	640	—	117
Podčetrtek . . .	38516	81	33459	80	71976	61	28183	67	13073	54	1300	—	950	—	116
Podzemelj	969	33	642	16	1611	29	480	—	107	56	500	—	400	—	68
Radovljica . . .	173125	53	179335	70	—	—	135707	25	10966	86	57566	—	9175	50	171
Radovica	1039	62	1670	85	2710	47	217	64	770	—	900	—	560	—	131
Rajhenburg . . .	7423	28	7041	04	14464	32	4281	13	2569	91	1990	—	1520	—	252
Ricmanje	71714	25	59213	60	130927	85	16328	98	31519	70	4180	—	8890	—	457
Roč	11400	36	10213	61	21613	32	6273	92	3521	25	400	—	631	62	303

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Svečina	5335	54	5122	49	10458	03	3112	61	3516	78	700	—	231	72	45
Svetinje	7140	22	6492	45	13632	67	6655	—	562	25	5925	—	130	—	68
Selca p. Škof. . .	15920	74	17834	55	33755	29	14388	60	8520	72	8300	—	1365	—	352
Senožeče	1261	11	603	09	1864	20	160	—	278	49	—	—	—	—	365
Sevnica	36178	57	27260	57	63439	14	12849	—	26650	40	—	—	4067	—	2175
Slivnica pri Celju	10066	59	9768	74	19835	33	2997	—	1853	50	2600	—	480	69	76
Sl. Gradec	7037	18	11092	36	18129	54	3895	80	7094	93	3933	—	680	—	244
Smlednik	12318	69	14204	71	26523	40	5256	—	6841	56	710	—	300	—	180
Staracerkev . . .	21808	75	28865	59	50674	34	6045	—	13622	38	10746	—	11194	90	433
Stara Loka	8058	78	8275	95	16334	73	4627	—	8248	99	—	—	—	—	—
Stari trg	30404	35	23443	02	53847	37	15508	30	15377	60	7842	—	12658	09	673
Struge	7824	37	4763	—	12588	37	3600	—	1885	—	1200	—	500	—	—
Sv. Ema	6056	62	6835	87	12892	49	1820	—	389	43	3130	—	3029	21	301
Sv. Jurij j. žel. .	33675	88	27204	18	60880	06	21175	43	2381	03	3110	—	2110	—	+2
Sv. Križ (Kastav)	1876	20	2732	—	4608	20	1550	—	680	—	2000	—	80	—	142
Sv. Križ p. Kost.	15384	71	15440	86	30825	57	5279	43	5183	24	3920	—	7289	36	3
Sv. Križ p. Litiji	13711	60	3787	94	23499	54	8267	—	7734	22	2010	—	2190	—	424
Sv. Lenart pri 7 studencih	8573	22	8741	45	17314	67	3574	59	4384	12	4100	—	669	—	—
Sv. Lovrenc na Drav. polju	12397	71	12028	82	24426	53	10418	—	3018	68	—	—	487	50	100
Sv. Lovrenc nad Mariborom . .	58594	69	59629	49	118224	18	2128	—	57476	09	—	—	1050	—	48
Slivnica p. Mar.	2640	39	3846	58	6486	97	1861	50	1343	85	490	—	384	—	129
Sv. Benedikt v Slov. goricah	1395	97	2289	75	3685	72	227	—	688	—	1595	—	1030	81	84
Sv. Lenart v Sl. goricah . .	9699	27	7677	49	17376	76	5064	95	5658	97	1755	—	1340	38	265
Sv. Bolfenk n. K.	1762	02	1911	33	3673	35	509	—	1104	—	400	—	120	—	74
Sv. Peter pri Novem mestu . .	1685	72	3420	20	5105	92	1220	—	1897	80	2520	—	300	—	138
Sv. Petar u Šumi	1457	92	981	54	2439	46	1202	—	580	53	400	—	210	—	90
Sv. Bolfenk v Sl. goricah	7204	56	7671	32	14875	88	3504	20	2011	30	2650	—	122	55	80
Št. Vid p. Vipavi	8889	40	8246	07	17135	47	6746	80	1034	57	2167	—	1155	—	151
Št. Janž (Dolenj.)	3959	63	4008	24	7967	87	552	66	2090	71	819	—	2290	—	176
Št. Janž na Dr. p.	13322	12	12515	02	25837	14	12446	—	4021	30	1430	—	670	—	129
Št. Jernej	35838	65	34109	96	69948	61	13542	82	15217	82	13030	—	9563	—	+2
Št. Jurij p. Kr. . .	14521	97	18575	18	33097	15	5454	14	8026	46	4215	20	6228	80	521
Št. Lambert	6752	97	6328	66	13081	63	5450	—	2021	15	—	—	—	—	33
Št. Peter n. K.	35320	08	36255	52	71575	60	21239	28	18697	48	9080	—	11289	50	569
Št. Vid pri Zatič.	48731	02	67800	86	116531	88	14008	82	34986	90	6350	—	34076	57	479
Št. Vid p. Grobel.	2150	91	2326	74	4477	65	1617	—	381	22	1540	—	10	—	83
Škofja Loka . . .	11813	34	9557	65	21370	99	10524	10	6366	35	3000	—	100	—	+1
Šmarje	7243	68	5106	60	12350	28	4753	43	1913	—	3190	—	258	—	168
Šmartno p. Šm. g.	3328	63	3404	01	6732	64	2176	—	1343	—	1000	—	—	—	81
Šmarjeta	8339	96	7097	90	15437	86	7144	—	2865	05	1088	67	270	—	163
Št. Jurij ob Tab.	6643	14	6517	68	13160	82	6254	16	2343	07	60	—	—	—	102
Št. Jur p. Kum.	4659	13	3821	92	8481	05	4028	—	321	92	3500	—	500	—	95
Trilj	12329	10	13312	82	25641	92	4425	—	7292	20	5600	—	1240	—	786
Trnovo	45533	03	48657	52	94190	55	10814	21	18598	78	24505	74	29683	56	909
Tržič	48601	42	50529	81	99131	23	16946	57	990	37	32853	24	31433	24	221
Tržišče	5231	33	4677	50	9908	83	2112	29	3950	26	660	—	515	—	—
Tučepi	699	30	1105	16	1804	46	—	—	400	—	700	—	369	18	141
Tunice	1975	18	1729	72	3705	10	800	—	1025	74	—	—	—	—	49
Trata	3588	93	3218	98	6807	91	3543	—	2166	19	—	—	—	—	28

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Tomšelj	7320	—	6792	14	14112	14	1566	—	3568	34	2960	—	1260	—	350
Vič	5461	53	5776	46	11796	65	3327	68	2088	42	—	—	610	—	61
Videm	2944	57	3299	49	6244	06	1549	—	2385	30	740	—	581	67	186
Vipava	67009	42	75939	96	162949	39	17489	—	50690	30	11566	—	8209	—	1297
Višnja gora . .	48618	64	48650	11	97268	75	18901	46	12891	04	14560	—	28408	90	714
Vodice (Dalm.)	3222	24	3601	48	6823	72	—	—	1890	—	270	59	2884	92	—
Vojsko	20117	92	21265	52	41383	44	2051	98	1508	60	18500	—	658	10	54
Vrbnik	8695	30	6481	—	15176	30	7782	70	3631	—	2850	—	860	—	423
Vrhnika	57678	09	52736	72	110414	81	19450	80	22370	50	23635	—	3369	81	279
Vurberg	4998	43	4051	82	9050	25	2480	88	2147	—	500	—	1410	—	86
Vel. nedelja . .	1800	61	2124	94	—	—	1439	53	1374	68	750	—	125	—	130
Velikovec . . .	56132	41	43609	45	105741	86	11558	03	18617	11	30638	17	5680	21	705
Vavtavas	6036	—	4070	—	10106	—	5984	—	370	—	2880	—	40	—	4
Zagradec	9853	96	9743	66	19597	62	6576	—	4242	87	80	—	200	—	—
Zg. Besnica . .	14261	68	13793	69	28055	37	538	—	6760	70	5040	—	4478	97	55
Zg. Tuhinj . . .	6546	19	7417	30	13963	49	6066	—	4398	36	—	—	389	23	215
Zibika	4086	78	3771	10	7857	88	2174	—	3556	22	200	—	252	—	112
Zreče	5928	23	5922	23	11856	46	3804	04	2494	—	910	—	110	—	46
Žiče	8252	18	9317	03	17569	21	4108	72	3740	43	600	—	1340	—	91
Žiri	31628	15	33673	73	65301	88	28962	24	13022	—	3520	—	2100	—	317
Žminj	3491	81	3115	16	6606	97	1890	57	492	28	2528	91	1436	55	343
Žužemberk . . .	27883	89	29589	83	57473	72	12190	39	14048	86	9650	—	806	69	—
Želinje	2406	80	2363	90	4770	70	2130	—	60	—	300	—	260	—	44

Vabilo na enajsti redni občni zbor

Zadružne tiskarne v Ljubljani,

registrirane zadruge z omejeno zavezo

ki se bode vršil v torek, dne 30. maja 1911 ob 5. uri popoldne v posvetovalnici Zadružne zveze v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 32

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Potrjenje letnih računov in bilance za leto 1910.
3. Sklepanje o porabi čistega dobička.
4. Dopolnilna volitev treh članov upravnega sveta.*
5. Volitev nadzorstva petero članov.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Upravni svet

*) Po § 16. pravil so izstopili sledeči gospodje iz uprav. sveta, katerih triletna doba je potekla: Dr. V. Pegan, Matija Kump in Anton Belec.

Vabilo na občni zbor

Slovenskega delavskega stavbenega društva,

vpisane zadruge z neomejeno zavezo

v Ljubljani,

ki se vrši dne 26. majnika 1911 ob 6. uri zvečer v prostorih I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva Kongresni trg št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Odobritev letnega računa.
3. Ev. sprememba pravil
4. Volitev ravnateljstva, kontrolorjev in razsodišča.
5. Slučajnosti

V slučaju nesklepčnosti se bo vršil občni zbor pol ure pozneje toraj ob 1/27 uri zvečer.

Odbor.